

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเศรษฐกิจและธุรกิจจำเป็นต้องอาศัยความคล่องตัวของเงินตราเพื่อเกิดการลงทุนและกิจกรรมทางการค้าที่เพิ่มมากขึ้น การเปิดตลาดการค้าเสรีและการขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้มีการจ้างแรงงาน สินค้าและบริการขายได้ดี แต่สภาพเศรษฐกิจไม่ว่าของประเทศหรือของโลกก็ย่อมมีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงได้ตามภาวะของเศรษฐกิจ หากสภาพเศรษฐกิจตกต่ำลงไม่ว่าจะเกิดจากปัจจัยใด ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจตกต่ำทำให้การดำเนินธุรกรรมทางเศรษฐกิจประสบกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนส่งผลให้ไม่มีการลงทุน มีการลดหรือเลิกผลิตสินค้าหรือบริการทำให้เกิดการว่างงานขึ้น กิจกรรมอยู่ในสภาวะขาดสภาพคล่องทางการเงินจนอาจต้องปิดกิจการลง ผลกระทบจากการที่กิจการต้องเลิกไปลูกจ้างของกิจการนั้นย่อมต้องถูกเลิกจ้างต้องตกงานลูกจ้างจะขาดรายได้ขาดกำไร มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ครบถ้วน ลูกหนี้โดยเฉพาะลูกหนี้ที่ทำการค้าระบบสินเชื่อ จะกลายเป็นลูกหนี้ผู้ผิดนัดเพราะภาวะมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน หรือที่เรียกว่า "ภาวะหนี้สินล้นพ้นตัว" เจ้าหนี้ก็ขาดรายได้ขาดกำไร และโดยเฉพาะเจ้าหนี้ที่มีฐานะเป็นลูกหนี้ก็ต่อหนึ่งก็ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ของตนได้ เมื่อหนี้ถึงกำหนดเจ้าหนี้ที่อยู่ในภาวะมีหนี้สินล้นพ้นตัวเช่นเดียวกัน หรือหากบรรดาเจ้าหนี้สงสัยในความสามารถที่จะชำระหนี้ต่างรีบเร่งบังคับชำระหนี้เอจากลูกหนี้ตามกฎหมายแพ่งและกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ไม่เพียงพอชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ได้ครบถ้วนจะถูกจัดสรรบังคับคดีขายทอดตลาดนำเงินมาชำระแก่เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิดีกว่า บรรดาเจ้าหนี้ลำดับหลังไม่ได้รับชำระหนี้ไม่ได้รับความเป็นธรรม เจ้าหนี้ลำดับหลังอาจล้มละลายในที่สุด ผลกระทบที่ตามมาสร้างปัญหาแก่สังคมอาจลุกลามเป็นลูกโซ่และสร้างความเสียหายให้กับเศรษฐกิจโดยรวม ดังนั้นประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยจึงได้ตรากฎหมายล้มละลายขึ้นเพื่อเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ช่วยเหลือบรรดาเจ้าหนี้รวมถึงลูกหนี้ทั้งหมด

กฎหมายล้มละลายจัดได้ว่าเป็นกฎหมายเศรษฐกิจมีลักษณะพิเศษเพราะรวมเอากฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติไว้ในฉบับเดียวกัน เมื่อลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินอยู่ในภาวะมีหนี้สินล้นพ้นตัว ทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีอยู่จะถูกรวบรวมเข้าสู่กระบวนการล้มละลายแล้วนำมาแบ่งเฉลี่ยให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ตามสัดส่วน ไม่เฉพาะแต่เจ้าหนี้ที่ฟ้องคดีล้มละลายเท่านั้น จึงกล่าวได้ว่า กฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่สร้างมาตรการบังคับชำระหนี้แตกต่างจากการบังคับชำระหนี้โดยทั่วไป โดยสร้างมาตรการในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้ ในลักษณะเพื่อประโยชน์ร่วมกันและในคราวเดียวกัน (Collective Measure) และเพื่อประโยชน์แก่ลูกหนี้ให้หลุดพ้นจากภาวะล้มละลายได้รวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลาย¹

1.ไม่ให้เจ้าหนี้เร่งรัดหนี้เพื่อประโยชน์ของตนแต่ผู้เดียวเหมือนในคดีแพ่ง เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ในคดีล้มละลายต้องทำการเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้อื่นๆ โดยทั่วไปด้วย และเจ้าหนี้ต่างมีโอกาสจะได้ชำระหนี้เฉลี่ยตามส่วนมากและน้อยโดยยุติธรรม ก็เพราะคดีล้มละลายนั้นมิได้ทำกันโดยบังคับได้เหมือนคดีแพ่ง

เมื่อผู้ใดล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ต้องโฆษณาให้สาธารณชนทราบในหนังสือราชกิจจานุเบกษา และในหนังสือพิมพ์รายวัน เจ้าหนี้ทั้งปวงของผู้ล้มละลายจึงมีโอกาสขอพิสูจน์หนี้ ภายในกำหนด (สองเดือน) โดยเสมอหน้ากัน ซึ่งในคดีแพ่งโจทก์ จำเลย อาจชำระหนี้สินกันได้โดยเจ้าหนี้อื่นอาจไม่ทราบก็ได้

2.ไม่ให้เจ้าหนี้ทำความตกลงกับลูกหนี้โดยทางลับ หรือใช้อุบายเอาเปรียบแก่เจ้าหนี้อื่น เจ้าหนี้ที่เป็นโจทก์ในคดีล้มละลายจะตกลงเลิกคดีกับลูกหนี้โดยลำพังไม่ได้ แม้ลูกหนี้ที่ถูกฟ้องนั้นจะยอมชำระหนี้สินให้แก่ผู้เป็นโจทก์โดยเสร็จสิ้น เมื่อเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ประสงค์จะถอนฟ้องก็ต้องขออนุญาตศาลเสียก่อน และศาลจะไม่อนุญาตจนกว่าจะได้ประกาศให้ผู้มีส่วนได้เสียมาร้องคัดค้านในเวลาอันสมควรแล้ว

ถ้าเจ้าหนี้ได้รับโอนทรัพย์สินจากผู้ล้มละลายโดยเอาเปรียบเจ้าหนี้อื่นๆ ในระยะ 3 เดือนก่อนลูกหนี้ล้มละลาย การโอนนั้นอาจถูกเพิกถอนโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และในระหว่างที่ลูกหนี้ยังไม่พ้นจากการเป็นผู้ล้มละลายจะไปทำการให้เปรียบเจ้าหนี้ผู้ใดโดย

¹ กระทรวงยุติธรรม,บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่าง พระราชบัญญัติ (ฉบับที่...) พ.ศ. (อัดสำเนา)

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อนุญาตไม่ได้ เพราะสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของผู้ล้มละลายตกอยู่แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

3. ให้เจ้าหนี้ได้รับความสะดวกในการรับชำระหนี้กว่าในคดีแพ่งสามัญ โดยวิธีให้มายื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งเป็นการทุนค่าธรรมเนียมและแบ่งเบาภาระของศาลยุติธรรมด้วย

เจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย ซึ่งประสงค์จะได้รับส่วนเฉลี่ยจากทรัพย์สินของจำเลยเพื่อใช้หนี้ตน มีหน้าที่ที่จะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เท่านั้น ไม่จำเป็นต้องฟ้องผู้ล้มละลายเป็นคดีขึ้นใหม่ทุกรายไป แล้วจึงไปยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินจากศาลอีกชั้นหนึ่งเหมือนในคดีแพ่ง จึงได้รับชำระหนี้ง่ายและเร็วขึ้น ทั้งเสียค่าธรรมเนียมน้อย ฝ่ายศาลก็ไม่ต้องเสียเวลาชำระคดีที่เกี่ยวกับหนี้สินของผู้ล้มละลายเป็นรายๆ ไป ทั้งเพื่อเห็นได้ว่าเป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้

4. ป้องกันสาธารณชนไม่ให้ถูกผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวหลอกลวงเอาทรัพย์สินหรือทำหนี้สินที่ตนไม่มีทางชำระได้ ผู้ใดขึ้นผูกพันตัวโดยให้ความเชื่อถือแก่ผู้ล้มละลาย เช่น ให้กู้หนี้ยืมสิน ผู้นั้นไม่มีทางเรียกร้องให้ผู้ล้มละลายชำระหนี้ได้ เพราะหนี้ที่เกิดระหว่างล้มละลายนั้น เจ้าหนี้จะนำมาพิสูจน์ไม่ได้ ส่วนผู้ล้มละลายเอง ถ้าไปกู้หนี้ยืมสินใครเป็นเงินเกินกว่า 100 บาท โดยไม่บอกให้ทราบว่าจะยังไม่พ้นจากคดีอาจได้รับโทษจำคุก

5. ช่วยลูกหนี้ที่สุจริตให้หลุดพ้นจากหนี้สินเร็วกว่าในคดีแพ่งสามัญ เพื่อให้ได้มีโอกาสตั้งตัวใหม่ แต่ถ้าลูกหนี้ทุจริตก็อาจถูกลงโทษ ข้อนี้สำคัญมากเห็นได้ชัดว่ากฎหมายล้มละลายเป็นประโยชน์แก่ลูกหนี้ด้วย กล่าวโดยทั่วไปลูกหนี้ในคดีแพ่งจะหลุดพ้นจากหนี้สินโดยอาศัยบทกฎหมายเรื่องอายุความฟ้องคดี ก็ต่อเมื่อเจ้าหนี้ถอนกลับทับสิทธิของตนเป็นเวลาติดต่อกันอย่างมาก 10 ปี แต่ถ้าเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ทำอะไรขึ้นเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงก็ต้องตั้งต้นนับหนึ่งใหม่ไปอีกนับว่าโอกาสที่ลูกหนี้จะหลุดพ้นจากหนี้สินไปโดยกำหนดอายุความในทางแพ่งนั้นมีน้อยนัก ส่วนในคดีล้มละลายลูกหนี้ที่ทำการโดยสุจริตแต่ต้องประสบความหายนะเพราะเคราะห์ร้าย มีโอกาสร้องขอหลุดพ้นจากหนี้สินทั้งปวงนับแต่เวลาที่ศาลทำการไต่สวนโดยเปิดเผยเสร็จสิ้นลง ซึ่งถ้าศาลอนุญาตผู้ล้มละลายนั้นอาจหลุดพ้นจากคดีภายในเวลาไม่กี่เดือนนับแต่ถูกฟ้องก็ได้ ยิ่งในกรณีที่มีการตกลงหนี้กันระหว่างผู้ล้มละลายกับบรรดาเจ้าหนี้เมื่อศาลสั่งเห็นชอบด้วยกับการตกลงขอประนอมหนี้นั้น ลูกหนี้ยังมีโอกาสหลุดพ้นจากหนี้สินได้เร็วขึ้น อย่างไรก็ตามกฎหมายจะช่วยแต่ลูกหนี้ที่สุจริตเท่านั้น ถ้าปรากฏว่าทุจริตก็ไม่ช่วยและซ้ำจะลงโทษทางอาญาอีกด้วย

ในทางปกติหากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ เจ้าหนี้สามารถฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งต่อศาล เพื่อให้ศาลพิพากษาให้เจ้าหนี้เป็นผู้ชนะคดีและบังคับคดีจากทรัพย์สินของลูกหนี้ แต่กระบวนการตามกฎหมายล้มละลายเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับและแก้ไขปัญหาจากกรณีที่ลูกหนี้มีเจ้าหนี้หลายคน และปรากฏชัดว่าทรัพย์สินไม่เพียงพอชำระหนี้ได้ครบถ้วนทั้งหมด หากปล่อยให้เจ้าหนี้แต่ละคนไปฟ้องร้องบังคับชำระหนี้เป็นคดีแพ่งแล้วเจ้าหนี้ที่มูลหนี้ของตนถึงกำหนดชำระก่อน (แม้ว่าจะก่อหนี้ขึ้นภายหลัง) สามารถฟ้องร้องได้ก่อนเจ้าหนี้รายอื่นๆ หากศาลมีคำพิพากษาให้ชนะคดีเป็นรายแรก ก็ย่อมอยู่ในฐานะได้เปรียบเจ้าหนี้รายอื่น เพราะมีสิทธิบังคับคดีได้เต็มตามจำนวนหนี้ของตนหรืออย่างน้อยที่สุดก็สามารถยึดทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ที่มีอยู่มาชำระหนี้ให้แก่ตนได้ก่อน โดยไม่ต้องคำนึงว่ากองทรัพย์สินของลูกหนี้จะมีเหลือพอที่จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้รายอื่นได้หรือไม่ กรณีเป็นไปได้ว่าลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินเหลือพอให้เจ้าหนี้รายหลังๆ ได้รับชำระหนี้ เช่นนี้แล้วยอมทำให้บรรดาเจ้าหนี้เสียหายจึงต้องสร้างกระบวนการล้มละลายเพื่อสงวนหนี้ของลูกหนี้ที่ประสบกรณีเช่นนี้ โดยการนำลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่มีอยู่มาร่วมกันพิจารณาถึงความสามารถชำระหนี้ของลูกหนี้ในสัดส่วนที่เป็นธรรมให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้เจตนาประนีประนอมหนี้ และแบ่งทรัพย์สินชำระหนี้ตามสัดส่วนเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทุกคน

การฟ้องคดีล้มละลายเป็นการฟ้องเพื่อให้มีการจัดการทรัพย์สินของบุคคลผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว กระบวนการบังคับชำระหนี้ตามกฎหมายล้มละลายจึงเป็นกระบวนการติดตามรวบรวมยึดทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่มีขึ้นในภายหลากรวมถึงทรัพย์สินที่ลูกหนี้ได้ออนไปให้บุคคลภายนอกโดยมีเจตนาที่ไม่สุจริต ทำให้บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายเสียหาย หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้ได้ออนไปให้เจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งในลักษณะเป็นการให้เปรียบและการแบ่งทรัพย์สินชำระหนี้เพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย จึงมุ่งเน้นการรวบรวมและการจำหน่ายทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหนี้จากแนวความคิดนี้มีผลให้การรวบรวมและการจำหน่ายทรัพย์สินจำกัดเฉพาะทรัพย์สินที่เป็นของลูกหนี้เท่านั้นไม่รวมถึงทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ให้ไว้เป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้มีประกันก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันจะไม่ถูกกระทบโดยคดีล้มละลาย การดำเนินกิจการของลูกหนี้จะกระทำเฉพาะเพื่อให้ส่วนที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไปเท่านั้น เพื่อให้การจัดการทรัพย์สินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลาย กฎหมายล้มละลายจึงสร้างมาตรการระงับสิทธิที่มีทางกฎหมายของเจ้าหนี้ ในการเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้หรือฟ้องร้องบังคับคดี รวมถึงการระงับการดำเนินการใดๆ ทางกฎหมายของเจ้าหนี้แต่ละรายโดยกำหนดให้การใช้สิทธิของบรรดาเจ้าหนี้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายล้มละลาย

มาตรการสำคัญอีกประการในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ตามกฎหมายล้มละลาย คือ มาตรการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ โดยเฉพาะสิทธิในการจัดการทรัพย์สินและกิจการของตนเอง เมื่อลูกหนี้ตกเป็นบุคคลล้มละลายลูกหนี้ไม่สามารถจัดการทรัพย์สินของตนเองได้ กฎหมายล้มละลายจำกัดสิทธิและสร้างสถานะภาพทางกฎหมายของลูกหนี้ให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายล้มละลาย เพราะลูกหนี้อาจทำให้ลดน้อยถอยลงหรือทำให้หมดไปด้วยการโอน การให้สิทธิพิเศษ การให้ประโยชน์ หรือการกระทำใดๆ ในช่วงเวลาที่ลูกหนี้ประสบภาวะหนี้สินล้นพ้นตัว ซึ่งไม่เป็นธรรมแก่บรรดาเจ้าหนี้แล้วยังทำให้บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายได้รับความเสียหาย เนื่องจากทรัพย์สินของลูกหนี้ลดน้อยลงส่งผลกระทบต่อการใช้ชำระหนี้ของเจ้าหนี้ และมีผลให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิดในสถานะการเงินหรือสิทธิในทรัพย์สินของลูกหนี้เป็นการก่อภาระหนี้เพิ่มขึ้น กฎหมายล้มละลายจึงสร้างมาตรการถ่ายโอนอำนาจจากลูกหนี้ไปยังบุคคลภายนอกซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับลูกหนี้หรือทรัพย์สินของลูกหนี้เข้ามาเป็นผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้แทนตัวลูกหนี้ บุคคลภายนอกดังกล่าวจะจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เสมือนเป็นตัวของตัวเอง บุคคลภายนอกทำหน้าที่เป็นตัวแทนทั้งลูกหนี้และเจ้าหนี้สถานะทางกฎหมายจึงอยู่ตรงกลางระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้

บุคคลภายนอกดังกล่าวข้างต้นมีบทบาทสำคัญที่สุดในการอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายแตกต่างกันตามนโยบายทางกฎหมายล้มละลายของแต่ละประเทศ อาทิ ตามกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งเรียกว่า The United States Trustees ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจในการแต่งตั้งและกำกับดูแล The Private Trustees ซึ่งเป็นเอกชนให้มีอำนาจหน้าที่รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือตามกฎหมายล้มละลายของประเทศอังกฤษนั้น ผู้จัดการทรัพย์สินเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากเพื่อให้การจัดการทรัพย์สินมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายล้มละลายจึงเสนอให้มีการปรับปรุงคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นผู้จัดการทรัพย์สิน โดยมีสาระสำคัญคือกำหนดตัวบุคคลที่มีความสามารถเป็นพิเศษในการจัดการทรัพย์สิน ภายหลังการปรับปรุงกฎหมายสามารถแบ่งแยกบุคคลที่จะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินได้ ดังนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (Official Receiver) มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐจะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ไปจนกว่าที่ประชุมเจ้าหนี้จะมีการแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สิน (Insolvency Practitioner) ซึ่งเป็นเอกชนเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้

ตามกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย การถ่ายโอนอำนาจจัดการทรัพย์สิน จากลูกหนี้ไปยังบุคคลภายนอก กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจหน้าที่ จัดการทรัพย์สินและกิจการของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีฐานะเป็น เจ้าพนักงานของรัฐ ภายใต้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการ ทรัพย์สินของลูกหนี้ หลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ (ไม่ว่าเด็ดขาดหรือชั่วคราว) ผู้ดำเนินการ จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ได้แก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ มีสถานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ แต่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะว่า ผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้จะต้องเป็น เจ้าพนักงานของรัฐเท่านั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ยังมีความหมายตลอดถึง บุคคลที่ได้รับมอบ หมายจาก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ปฏิบัติการแทน² จะเห็นได้ว่ากฎหมายเปิดโอกาสให้บุคคล อื่นที่ประกอบวิชาชีพเฉพาะสามารถเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ได้

แม้รูปแบบ คุณสมบัติ ของผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้มี ความแตกต่างกันแต่สิ่งที่คล้ายคลึงกันสำหรับกฎหมายนานาประเทศ คือ บุคคลที่ดำเนินการ จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายจะต้องเป็นบุคคลภายนอกมีสถานะความเป็นกลาง และไม่มีส่วนได้เสียในคดี นอกจากนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบได้แนวทางกฎหมาย ทุกประเทศต่างสอดคล้องและยอมรับให้ศาลเป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติการจัดการทรัพย์สิน ของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

เนื่องจากกระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายส่งผลกระทบ อย่างมากต่อ ลูกหนี้ เจ้าหนี้ และบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เป็นบุคคลที่ สำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย จากการศึกษา รูปแบบ วิธีการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายแตกต่างกันแต่ละประเทศ จึงจำเป็นต้องศึกษาถึง รูปแบบและวิธีการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย เพื่อให้ทราบถึงข้อได้เปรียบ ข้อเสียเปรียบและปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และเพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ

² พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 6

1.2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึง รูปแบบ วิธีการ ตลอดจนแนวคิดของการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจบทบาทที่สำคัญของบุคคลภายนอกในฐานะเป็นผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินแทนลูกหนี้

2. ศึกษาในแง่กฎหมายว่า สามารถตั้งเอกชนเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายได้หรือไม่ และวิเคราะห์ถึงข้อได้เปรียบ ข้อเสียเปรียบ และปัญหาที่อาจเกิดขึ้น หากยินยอมให้ภาคเอกชนเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

3. เสนอแนะแนวทางและรูปแบบการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย โดยภาคเอกชนที่เหมาะสมกับกระบวนการบังคับคดีล้มละลายของประเทศไทย

1.3.สมมุติฐานของการวิจัย

หลักการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายภายใต้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 บัญญัติให้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ แต่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะต้องเป็นเจ้าพนักงานของรัฐเท่านั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ยังมีความหมายตลอดถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายจาก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้ปฏิบัติการแทน หากถ่ายโอนงานเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินนี้ให้แก่ภาคเอกชนเป็นผู้ปฏิบัติแทนทั้งหมดหรือในส่วนของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พิจารณาแล้วเห็นสมควร ภาคเอกชนมี ความรู้ ความเชี่ยวชาญพอที่จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่กองทรัพย์สินของลูกหนี้ และผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ รวมทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อให้คดีล้มละลายเป็นไปโดยรวดเร็ว

1.4.ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายนี้จะศึกษาถึงแนวความคิด หลักการ และมาตรการทางกฎหมายของการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ตลอดจนศึกษาถึง รูปแบบ วิธีการ การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ตามกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึง ข้อได้เปรียบ ข้อเสียเปรียบและปัญหาที่อาจเกิดขึ้น หากให้ภาคเอกชนเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย โดยวิธีการที่ใช้ในการวิจัยนี้ จะเป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาจากกฎหมาย แนวคำพิพากษา บทความและเอกสารทางวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.5.วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยเอกสารจาก หนังสือ ตำรา ทางวิชาการ บทความทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยเฉพาะ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงรูปแบบและวิธีการตลอดจนแนวคิดของการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยและต่างประเทศ

2. แสดงให้เห็นถึงข้อได้เปรียบข้อเสียเปรียบและปัญหาที่อาจเกิดขึ้น หากให้ภาคเอกชนเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

3. เสนอแนะแนวทางและรูปแบบการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายโดยภาคเอกชนที่เหมาะสมกับกระบวนการบังคับคดีล้มละลายของประเทศไทย